

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{2}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{3}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{2}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{3}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază
Numeri singuratici à 5 cr. se vând la „Institutul Tipografic” și la
„Prăvălia industrișilor români din Sibiu” (Strada Cisnădiei Nr. 27).

„Delăturarea conflictului”.

I.

„...altfel, în altă formă!”

Domnul Bánffy a vorbit la Anul-Nou de un fel de Treuga Dei, între partidele maghiare. Propunerea ministrului president nu găsisse susținători; s'au găsit însă între Români oameni, cari credeau și cred și în această losincă.

Domnul Ioan Slavici, inspirat de — Treuga Dei, a întreprins să ne convingă despre necesitatea ca noi, a su-priții, să-i îndulcim pe asupritori.

Mai târziu domnul Slavici a devenit mai explicit, căutând să ne convingă, că „împăcarea” se poate face pe baza unei legi electorale „europenești”.

În sfârșit a venit dl Brote să ne expună cu aparat diplomatic, cu un Memoriu: „direcțiunea nouă” în „situațiunea schimbată”.

Un lucru e cert, „situațiunea” era într'adevăr „schimbată”: comitetul național sfâșiat, întreg partidul în plin proces de descompunere, oamenii învâjbiți și divisați în „trădători” grupați în giurul dlui Dr. Rațiu și în naționalisti „intransigenți” grupați în giurul dlui Slavici — Brote.

„Most márszabad a vásár” — își zicea autorul lui *Budulea Taichii*, și Budulești nostri în politica națională își începură acțiunea pregătitoare pentru „crearea unei baze” în scopul „delăturării conflictului” dintre Unguri și Români.

Programul e cunoscut: trebuie să ne abținem dela ori-și-ce fel de agitațiuni, trebuie să inaugurăm o eră de moderațiune, de liniștire a spiritelor, pentru-că suntem — „obosiți” etc.

Despre programul național dela 1881 nu mai poate fi vorba, ci numai despre „nemulțumiri reale”. —

Delăturarea conflictului, — ce idee superbă! mai ales acum, când „situațiunea se caracterizează prin o apropiată soluțiune a chestiunii naționale”!....

S'a întâmplat însă, că „acțiunea” și „scopul” ei se fie înfățișate publicului

atât de nedumerit de politica clandestină din timpul din urmă.

Lumea românească a tresărit de indignare, — ear' agenții „direcțiunii nouă” sunt plouați rău de tot: li-s'a „schimbat situațiunea”!

Cantonat în „cercurile sale” „amicul” nostru dl Brote avea până pe la 11/23 Februarie a. c. „firma convicțiune” despre putința și „utilitatea” „direcțiunii nouă”, mai ales, că avea și „informațiuni sigure”, că punându-ne pe respectiva basă suntem în ajunul „împăcării”.

Nu-i vorba, în săptămânile din urmă s'a produs o nouă „situațiune schimbată” și astfel „firma convicțiune” și „hotărîre” a „șefului ab-so-lut” au trebuit să se schimbe și ele cu necesitate diplomatică....

Noua „situațiune schimbată” dela desvéliri încoaci a operat deci și ea o strategică schimbare de front și o batere în retragere din partea tuturor acelor, cari țin, ca acum măcar o parte din „chestiunea nouă” să fie asigurată: a b-zicerea dela agitațiuni, — căci „metodul” aplicat dela 1892 încoaci „slăbește” monarhia austro-ungară, care este o necesitate pentru România.

Dar' metodul acesta mai are și inconvenientul de a supăra pe multă lume diplomatică, mai ales la Viena și Berlin, unde se dorește un singur lucru azi în privința chestiunii românești: „*Mann soll die ganze Sache begraben*”.

Astfel „amicii” nostri, Buduleștii, n'au să se lase, pentru-că nu-i lasă — situațiunea caracterizată „prin o apropiată soluțiune a chestiunii naționale”!

Așa se face, că agenții diplomatici intru „delăturarea conflictului”, ne mai având azi încotro, caută a se pune și ei de nou „neclintii” (!) pe baza programului național dela 1881, ba mai mult chiar: ei au făcut deja demersuri zilele acestea, pentru-ca să-și construească o punte pentru trecerea lor de-adreptul în tabăra dlui — Dr. Rațiu!

O quae mutatio rerum!

Care va să zică: dată fiind azi absoluta imposibilitate, ca diplomații nostri să se mai poată gândi măcar la inaugurarea „direcțiunii nouă” în sensul pă-

rășirii programului dela 1881 și a abținerii dela „agitațiuni”, ei „sunt gata” a accentua a c u m explicit, că și ei stau neclintii pe baza programului național dela 1881 și „sunt dispuși” a-și pune „serviciile” (!) lor sub șefia domnului Dr. Rațiu, a celui de ei declarat: „nevrednic de încrederea Românilor”!

În acest scop agenții „direcțiunii nouă” au făcut deja „demersuri”.

Dar' cu toate că ei se arătă foarte inclinați a contribui, ca puntea lor de trecere să fie chiar de metal, *eine goldene Brücke*, cum zic Nemții, totuși s'au ivit oare-care greutăți pentru motivul, că agenții „direcțiunii nouă” ar pute transporta pe puntea aceasta oare-care „contagium oportunisto-moderativum” — mai ales, că nenorocita endemie a „apropiatei soluțiuni a chestiunii naționale” a luat niște dimensiuni intristătoare pentru starea de lucruri dela noi.

Diplomația aceasta în nou schimbată situațiune este atât de străvezie, că poți s'o descifrezi dela distanță și ea e esența ei: chestiunea de căpetenie pentru diplomații nostri este: să garanteze liniște și pace, dar' mai ales acum în timpul mileniului; la ziarul - drapel al partidului oportunist-moderat ei nu se mai pot gândi, căci lucrul „n'a rămas între noi patru”; Dr. Rațiu și soții sei s'au întărit și s'ar pute întempla acum, ca acestia să-i avente pe Români la vre-o manifestațiune politică în timpul mileniului: e a t a c e e a c e t r e b u e i m p e d e c a t c n o r i c e p r e f, căci aci residă azi importanța cardinală a întregii situațiuni, altcum „delăturarea conflictului” are să se prezente pentru guvernul și parlamentul maghiar tot mai puțin urgentă!....

De aceea trebuie să-i îndulcim pe Maghiari, — noi!

II.

Dar' chestia în sine, „delăturarea conflictului” dintre Unguri și Români reclamă o discuție specială. O vom deschide-o mai târziu. Deocamdată o simplă precizare.

Diplomații nostri amici, de astătoamnă încoace meren scăpau vorba de „împăcare”.

E natural, că dispozițiunea normală a fiecărui popor asuprit este de a se împăca: de a scăpa de asuprire.

Asupra acestui punct nu încapă multă vorbă.

Dar' un lucru: ca noi, cei asupriți să începem o acțiune de „împăcare” este absurd.

Prima și cardinala condițiune pentru o asemenea acțiune este: o manifestă hotărîre de împăcare serioasă și sinceră din partea asupritorilor nostri.

Ei ne-au atacat și ei continuă a ne ataca, prin urmare ei trebuie să manifeste sincer și în chip real hotărîrea lor de a ne împăca.

Lupta noastră are un caracter cu desăvîrșire defensiv.

Renunțarea noastră la luptă va să zică renunțare la defensivă, ceea-ce echivalează cu o nedeamnă capitulare necondiționată.

E vorba de reforma legii electorale ca o eventuală „concesiune”.

Las la o parte absurditățile, cu cari agenții „delăturării conflictului” caută să seducă pe oameni.

Guvernul dlui Bánffy n'are decât se reforme această lege în sensul, ca dispozițiile ei nedrepte față de noi să fie delăturate.

Dacă reforma va fi echitabilă pentru noi: cred că poporul românesc va hotărî dacă este sau nu cas, ca reprezentanții sei să intre în parlament.

Atât și nimic mai mult.

Dar' o asemenea reformă electorală nu poate ave pentru noi nici-odată caracterul unei „împăcări”, ci ar fi pur și simplu abrogarea unei legi excepționale, ceea-ce în fond nu poate fi privit din partea noastră ca o „concesiune națională” și n'are nimic de a face cu „împăcarea”.

Tot în această categorie ar intra și o eventuală abrogare a patentei de presă etc.

De împăcare nu poate fi vorba, decât atunci, când guvernul și parlamentul maghiar siliți earăși acel sgomot misterios neînțeles; și n'are nimic de a face cu „împăcare”.

„Ne-am convins, că maghiarisarea e o utopie și pentru patria comună o imensă primejdie.

Renunțăm la politica de maghiarisare și vă dovedim aceasta prin fapte positive.

Vrem să vă atragem cu inima deschisă și leală la sinul patriei comune, vrem să vă facem cu puțință a fi și voi Români, ca noi Maghiarii, cetățeni însuflețiți pentru binele și gloria întregii patrii comune; suntem deci ferm hotărîți a vă recunoaște și garanta drepturile naționale, pe cari voi le credeți indispensabile pentru dezvoltarea individualității voastre și cari nu compromit gradul de unitate al țerii indispensabile pentru existența ei”.

Cam așa ar trebui să fie tonul politicii maghiare, așa ar trebui să fie înțelesul faptelor guvernului față de noi, pentru-ca noi să putem vorbi și mai ales faptul sub semnatura „unei apropiate soluțiuni a chestiunii naționale”.

Ei bine, nimeni dintre noi, cari cunoaștem situația nu vede nici măcar o slabă lichare de asemenea dispoziții de împăcare pe partea Maghiarilor, necum de fapte positive în acest sens.

Din contră, toți câți urmărim politica maghiară vedem și știm, că Maghiarii gândesc, scriu și făptuesc azi mai sistematic ca ori-și-când într'un singur scop: în scopul maghiarisării.

În asemenea condițiuni numai Români ignoranți sau de patentă rea credință pot „se ne prepare” pe noi la „împăcare”, la „delăturarea conflictului” cu Ungurii”.

Cel-ce desertează azi dela luptă și fantasează și lucrează ca „noi să ne împăcăm”, cât timp sistemul continuă a ne lovi fără îndurare, acela lucră, conștient sau inconștient pentru slăbirea pozițiunii noastre în defensivă pentru capitularea noastră.

Ear' cei-ce au „operat” dela Septembrie încoace în acest sens devastând partidul național sunt sau oameni politicești cu desăvîrșire ignoranți, sau oameni de o patentă rea credință, în ambele cazuri însă ei sunt și rămân oameni: „nevrednici de încrederea Românilor”.

Precum ca să se știe.

Aurel C. Popovici.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Curcanul și priveghitoarea.

— Fabulă. —

În huceagul des ca noaptea, în a frunzelor

Unde liniștea domnește, unde-abia străbate soare.

Unde scaiul și urzica dau flori greu mirositoare —

Fără podoabe — sta plăcuta, isteafă priveghitoare

Și, în glasu-i plin de farmec, noaptea, ziua — până-n zori

Cânta cu însuflețire încântând pe călători.

Ceva mai în jos pe cale, în frumos costum de gală

Îmbrăcat, plin de decoruri la grumazi, pășea cu fală

Un curcan, ținându-și capul în sus, țepăpân în-cordat,

Crezându-se între paseri a fi chiar el împărat

Mult cuminte. Și cum nu? când toți copiii 'n drag îl au...

Și pe ulițe de-alungul mereu după el se iau, imitându-i mereu glasul monoton și-asurzitor,

Căciuliile ridicându-și, dându-i cînste... ciorobor.

De aceste dulci... urale tot mai tare se sperlește

Și pîntenii și-i încoară și pe nas mereu pufnește,

Aripile le treste, ear' pliscoiul „și-l” ridică,

Apoi: „hululu!” mai tare, de n'auzi p'alcă nimică. —

Curcanu 'ndrăgît de sine, auzind-o cu cât foc

Cântă cea priveghitoare, se așează la un loc

Și înviindu-i glasul, zice: — „Ah! ce cîntăreț

Prost, urît, fără podoabe, un tanana neistet!

Nu 'ndrăznești să eși în largul lumii, nu, că ești calic

Și calicii nu au minte, vîd, nu prețuiești nimic!

Mă cînstește, zeu, pe mine toți și toate când mă vede

Împodobit; 'mi-se închină; căci cuminte toți mă crede”.

— „Hei!” — zise priveghitoarea din huceag — tu în vestiminte,

În podoabe și 'n cerbice îți vezi toată a ta minte,

Ear' din gușa-ți plină, grasă vezi curgînd înțelepciune?

'Mi-ar veni să cred, bădică, între 'mpregiurări mai bune:

Când bătrîni cu minte 'ntreagă ar zice, că da, tu ești

Plin și 'n craniu, ca pe craniu... dar' de-oare-ce primești

Și iai de bani buni urale dela rîsfățați copii,

Zeu, nici ca ei de cuminte, cred că nu poate să fii!

Bine zici, că n'am podoabe; dar' nu-'mi poți îneca glasul,

Ce pe trecători 'i-atrage și-i oprește la tot pasul,

Deșteptînd în ei dorința să mă vadă 'n casa lor,

Să le mai alin durerea cu-al meu glas în-cîntător.

*

Ai podoabe, ai vestiminte,

Dar' să nu te prea ngâmfezi,

Crezându-te prea cumince,

Căci nu toți cred, ce tu crezi.

Dacă-'s goale, ori sînt pline

Capetele ridicare

Pe cerbicele 'ncordate —

Gura le spune mai bine.

G. Bodnariu.

Cersitoarea dela Locarno.

— Schiță. —

De

Heinrich de Kleist.

La pozele Alpilor la Locarno în Italia-superioară se afla un castel vechi, proprietatea unui marchis, un castel vechi, care azi venind dela St.-Gothard îl vezi în ruine: un castel cu odăi înalte și mari.

În una dintre acestea zăcuse odată o femeie bătrână bolnavă, care cerșind ajunsese la acest castel, pe niște paie date din mila doamnei castelului.

Marchisul, care reîntorcându-se dela vînațoare din întemplantare veni în această odaie, zăbind pe bătrîna la porunci aspru să ese din colț și să se așeze după vatră. Femeia, care se ridică, ca beată și își vătămă periculos spinarea, dar' cu nespusea trudă să trăi totuși cruciș prin odaie, dar' căzu apoi neputincioasă după vatră și muri.

Cățiva ani după aceasta se prezentă un cavalier florentin, care voia să cumpere castelul pentru poziția lui pitorească. Marchisul anume se ruina prin răboai. Marchisul, căruia mult 'i-ar fi plăcut să-și vînză castelul, zise soției sale, să-l ducă pe cavalierul florentin în sus menționata odaie, care acum era mobilată elegant.

Dar' cît de surprinși erau marchisul și marchisa, când la miezul nopții străinul pașă ca moartea veni la ei, asigurându-i, că în odaia respectivă ar umbla fantoame, căci ceva ce nu-l puteai vedea cu ochii, s'ar fi sculat cu un sgomot, ca-și-cînd ai călca pe paie, și s'ar fi tărit încet și oftînd prin odaie și ar' fi căzut cu vîiete după vatră.

Marchisul, spărit nici el nuștia de ce, rîse cu veselie forțată de cavalier, și îi zise,

că îndată se va scula și va petrece împreună cu dînsul noaptea în odaie.

Cavalierul însă se rugă de permisia a dormi într'un fotoliu în odaia lui de dormit și dimineața dădu poruncă să prindă caii și se depărtă.

Acest incident, care produse cea mai mare senzație, făcu ca spre cea mai mare neplăcere a marchisului toți să abstea dela cumpărarea castelului, astfel încât, după-ce și prinre servitorii sei so lăși spaima, că prin odaie ar umbla la ruiezul nopții fantoame, se decise a pune capăt acestor faime petrecînd în persoană o noapte în această odaie.

Dădu dar' poruncă să 'i-se aștearnă aci patul și fără de a durmi aștepta să sosească miezul nopții: dar' cît de spărit era, când cu ultima bătaie a cîasornicului într'adevăr auzi acel sgomot neînțeles; era ca-și-cînd un om s'ar fi sculat de pe paie, s'ar fi dus tă-rîindu-se prin odaie până la vatră căzînd acolo între vîiete.

În dimineața următoare, când se coborî, marchisa îl fatrebă de rezultat și de-oare-ce cu ochi spăriați privia în giur și închizînd ușa, o asigură, că în adevăr ar umbla fantoame, se spăria, cum nu s'a mai spăriat nici-odată în viața ei și-l rugă, să nu spună nimic nimica, până nu vor mai scruta ambii încă odată cu sânge rece.

Dar' auziră, împreună cu un servitor credincios, pe care îl luaseră cu ei, în adevăr la miezul nopții earăși acel sgomot misterios neînțeles; și numai dorința, de a vinde cu ori-ce preț castelul, îi făcu să-și ascundă spaima înaintea servitorului și a-l explica prin vre-o împregiurare foarte naturală, pe care o vor descoperi o încă.

În seara a treia, când ambii, ca să afle cauza sgomotului misterios, urcau earăși cu bătaie de inimă în odaie, din întemplantare, cănele, pe care-l sloboziseră, se afla înaintea ușii, astfel încât ambii, fără vre-o intențiune, poate numai cu cugetul spontan, a avé afară de ei încă ceva viu în odaie, îl lăsară să intre. Soții, cu două lumini pe masă, marchisa îmbrăcată, marchisul cu un pistol și o sabie în mână, se așezară cătră 11 ore fiecare pe patul seu și pe când petreceau timpul povestind, cănele cu capul între picioarele dinainte se lungi în mijlocul odăii și adormi.

La miezul nopții deodată se auzi earăși sgomotul acela misterios, cineva pe care nu-l puteai vedea, se ridică pe cărcă în cornul odăii, auziau paiele cum pocnau sub picioarele lui, și cu primul paș: tapp, tapp! se trezește cănele, se ridică deodată cu urechile ascuțite sus și lătrînd, ca-și-cînd un om ar veni spre el, se retrăgea spre vatră.

La această vedere marchisa fugi cu pîr-ul despletit din odaie și pe când marchisul cu sabie în mână striga: „Cine-î?” și nerăs-punzîndu-i nime săria tăind cu sabia prin aer. Ea dădu poruncă să prindă, decisa a pleca numai decăt la oraș. Dar' abia își pută aduna ceva lucruri și a se așeza în trăsură, când văzu deodată castelul în flăcări. Marchisul, cuprins de spaimă, luase o lumină și aprinsese sătul de viață odaia în toate patru colțurile. Înzădar trimitea marchisa oameni în castel, ca să-l scape; perise deja în un mod înfricoșat și încă și azi îi mai zac oasele adunate de țeranii din giur în cornul acela al odăii, din care alungase odinioară cersitoarea dela Locarno.

A. C. Liuba.

Bánffy și Brancovici. Încercarea lui Bánffy cu conferința de la Budapesta s'a sfârșit cu fiasco. Nu numai că n'a aflat sprijin pentru planurile sale de a reforma autonomia sârbească, ci s'a făcut un declarant dușman din patriarhul Brancovici.

Acum Bánffy vine să-l demasce pe Brancovici de un panslavist de cea mai veritabilă culoare.

„Országgyűlési Értesítő”, foaie oficială litografată, publică un articol datat — proforma din Panciova — făcut însă de sigur în oficiu din Pesta.

În acest articol se fac desvéliri sensaționale, prin cari patriarhul sârbesc este prezentat, ca având legături cu metropolitul Mihail din Belgrad, cu Georgevici, fostul ministru de culte în ministerul Avacumovici și cu alți Sârbi, cari trec — după spusurile foii oficiale — de cei mai mari panslavisti mercenari ai Țărului sfinte Rusii.

Articolul din „Ország. Ért.” a făcut senzație și la zărele maghiare, cari impută lui Bánffy lipsă de tact.

Scandalul Pulszky încheiat? Cătim în semioficiosul „Nemzet”: „Rezultatul activității comisiei eximise pentru censurarea pinacotecei a fost acela, că nu s'a putut constata nici o lipsă. Sumele extradate pentru procurarea tablourilor sunt pe deplin acoperite, după-cum dovedesc cuitanțele sosite. Pulszky Károly deci nu poate fi tras la răspundere, decât pentru întârzierea oficială în darea sa de seamă, ceea-ce e a se explica prin îngrămădirea muncii sale.” — Care va să zică, că Pulszky va eși teafăr din toate? Scandalul european, nebunia, toate au fost numai o comedie? Prea e boacăna nostimada!

Și în Rusia începe deja.

Unul din cei mai renumiți panslavisti teoretici ruși este profesorul Lamanskii, la universitatea din Petersburg. Timp de 30 ani călătorește mai în fiecare an în țările locuite de Slavi apuseni și sudeni; are legături cu învățații și chiar politici tuturor neamurilor slave și activitatea lui, pe teren literar, se învârtă în partea ei convingătoare în studiarea, scrierea și propagarea solidarității literare între Slavi, cu idealul ei: limba literară comună tuturor.

Se înțelege, că idealul acesta este și trese în foarte mare depărtare, când librării chehi din Praga nici până astăzi nu stau în relațiuni comerciale cu colegii lor din Rusia, ci toate cărțile rusești le comandă — la Lipsca.

Ideile și năzuințele lui Lamanskii sunt cunoscute pretutindeni, unde cercurile competente se preocupă cu mișcarea, fie literară, fie politică a Slavilor; Lamanskii e cunoscut ca panslavist teoretic. Este deci, credem, interesant a ști, convingerile acestui învățat cu multă vază despre egala îndreptățire a naționalităților din Rusia.

Lamanskii scoate un ziar literar foarte răspândit, cu nume: „Jivaja starina” (Antichitatea viua), foaie dedicată cu totul numai etnografiei neamurilor slave.

Extragem din fascicula din Martie unele aprecieri ale lui, scrise despre naționalitățile neruse din Rusia.

„Într-o mare parte a societății rusești, culte și samicule, nu se încetează a arunca cele mai brutale, cele mai grosolane huliri contra celor de altă confesiune și de altă naționalitate, decât cea rusească. Aceasta nu este de loc lucru creștinesc, aceasta este o mare rățecire, ba este chiar și nenorocire pentru Rusia...”

„Cine în școli învață pe școlari în limbă străină, varsă apă în stă... copii nu o vor învăța, ear' ceea-ce învață, vor uita acasă. Preotul și dascălul trebuie să fie aproape de turma sa, de școlarii și părinții lor; ar trebui să fie legat de ei cu legături de iubire, cu sufletul lui, cu limba maternă...”

„Școala trebuie să infiltreze elementele culturii creștine, lămești și cetățenești. Dacă timpul destinat acestei învățături, se perde cu învățarea limbii străine se perde cu totul. Limba nu 'și-o va însuși, ear' ceea-ce ar trebui să învețe școlarul, încă nu 'și-o va învăța. Zadarnică este pretensiunea de a ști limba statului; cine are lipsă de ea o va învăța. A iubi și a stima patria, școlarii învață mai curând prin limba maternă. Fie că limba maternă este chiar dură, simplă, săracă, tot e dragă copiilor și părinților. Pentru o astfel de școală ei încă și mai mult vor iubi pe Țară și Rusia. Nu trebuie să uităm, că omul, care își desprețuește naționalitatea vorbind stricatulimă rusească, este o privilegiat foarte respingătoare; fiecare țeran de altă naționalitate, sănătos la minte și cinstit, neștiind rusește, este de o sută de ori mai folositor Rusiei, decât fiecare renegat, fie că știe bine rusește...”

„A nu respecta naționalitatea fiecăruia nu este de loc lucru creștinesc și este adevărată nenorocire... Trebuie să se recunoască, că varietatea deserviește și face rodnică unitatea. Sreznovsky al nostru spune: „Fiecare naționalitate deosebită cu viață și vorbă ei trebuie să o comparăm cu un ton musical deosebit: fiecare e deosebit, necesar, deși se contopește cu celelalte.”

„Nemernic este ori-ce primar, care nu cunoaște limba poporului...”

Precum vedem, până și în Rusia se găsesc capete luminate, bărbați cu multă vază, cari propovăduiesc respectarea dreptului la viață pentru fiecare naționalitate; și încă bărbați de aceia, cari se consideră de panslavisti.

Unde se cuvine deci să punem Ungaria? Cel puțin undeva în Turkestan, în Mongolia, etc.

Regele și națiunea maghiară.

„Budapesti Hirlap” aduce în numărul său de luni un raport despre primirea lui Kossuth Ferencz la Nagy-Körös și despre cele săvârșite de el acolo. Kossuth fiul nu este încă sană de mania de a face turneuri și a propaga principiile tată-sau printre fii genuini ai lui Árpád. Cuvântările lui ocazionale, deși nu au tocmai tendențe expres revoluționare, totuși nu sunt lipsite de oare-care nuanțe de această natură, și îndeosebi de nuanțe curat antidinastice.

Kossuth a ținut a-și rosti și de astădată vederile sale și a intrat de-a dreptul în tema cardinală, căreia își dedică el activitatea impusă de tatăl său. Această temă este relațiunea dintre Rege și națiune.

La banchetul aranjat în Nagy-Körös în onoarea lui, Sánta Béla închină în sănătatea lui Kossuth Ferencz, dorindu-i, ca să-i succedă restabilirea înțelegerii reciproce dintre Rege și națiune. Oratorul a premis o neînțelegere și o neîncredere între Rege și națiune, neînțelegere ce trebuie restituită.

Kossuth Ferencz răspunde următoarele: „Datoria ce antivorbitorul voește a 'mi-o impune, este foarte grea, căci eu toate că națiunea maghiară a fost întotdeauna fidelă, leală și cu încredere față de Rege, dureri, istoria noastră de 300 de ani ne arată, că acei domnitori, pe cari Maghiarii 'i-au îndalțat pe tron, n'au avut încredere față de Maghiari, ear' domnitorii înșiși nu s'au simțit nici-odată de Maghiari. Unui bărbat singuratic nu-i poate succeda a restabili această încredere, îndeosebi în cazul, când acest bărbat poartă numele, care este singura mea moștenire! Tatăl meu s'a încercat a restabili înțelegerea perfectă între națiune și Rege, dar' nu 'i-a succedat!”

O mai mare minciună istorică, ca aceasta nici că poate să existe! Cine are vre-o cunoștință cât de elementară din istoria patriei noastre știe cât de miserabil de minciunosă este aserțiunea aceasta a lui Kossuth.

Trecând apoi la anul 1848, arată, că tatăl său a fost dela care a afirmat existența dinastiei, dar' tatăl său a fost nobil (!) și n'a sdrobit această dinastie, ci a luat-o în apărare față de resvrății din Viena. „Si atunci nu 'l-ar fi costat pe tatăl meu numai un cuvânt, pentru-ca să nu mai scape din Burg nici un singur membru al casei domnitoare...”

Face apoi mai departe istoricul minciunos al tatălui său și revine asupra stărilor actuale, dovedind cât de grea este chemarea a restabili încrederea sdruncinată dintre rege și națiunea maghiară. Chemarea aceasta e cu atât mai grea, cu cât trebuiesc convinge și unele cercuri (din giurul Regelui) despre necesitatea acestei încredere. „E drept” zice Kossuth, „că actualul Rege este o excepțiune dintre cei ce au stăpânit în restimp de 350 ani, căci el a conservat constituția Ungariei. Dar' deși nu Regele, totuși sunt cei din giurul lui de vină, cănu există încrederea ce ar trebui să fie.”

Despre sfetnicii Maieștii Sale zice: „Acestia sunt de credință, că Ungaria (honestă) are dorințe de revoluțiune, dar' nu înscenează revoluțiunea, din motiv că nu se simte destul de tare!”

Din aiurările aceste kossuthiste apaldate de un public numeros și pline de contradicții și de minciuni istorice, rees' două adevăruri mai plastice: 1. Încredere între dinastia și națiunea maghiară n'a existat de 350 de ani și nici nu există. 2. Ideile kossuthiste sunt vii încă și se fertilizează.

Din parlamentul maghiar.

Sedința din 28 l. c.

E ultima sedință înaintea ferilor parlamentare de Paști. Scaunele deputaților sunt aproape toate goale. Osteniții s'au depărțat deja ca să-și caute recrearea după munca uriașă. Într'adevăr, n'a fost neînsemnată munca aceasta de un sfert de an, în care parlamentul a fost teatrul celor mai

murdare scandale; a așa numitelor scandale millenare.

La bugetul de agricultură a vorbit astăzi numai Kolozsavári-Kiss, care reflectează ministrului la ceea-ce a zis și la ceea-ce ar mai fi trebuit să zică. Aproabă procedura ministrului de a face cunoscute prestațiunile moderne în ale economiei, nu poate însă fi de acord ca poporul să servească drept obiect de experimentat pentru acele prestațiuni. Pledează îndeosebi pentru economia de oi, pe care trebuie să se pună mai mare pond.

Urmează apoi răspunsurile ministrilor la diferite interpelațiuni făcute mai de mult. Perczel răspunde lui Pázmándy, care îl interpelase în afacerea teatrului național din Cluj și lui Okolicsányi, care ceruse a 'i-se spune motivele, din cari Bartók Lajos fusese amovat din postul său de „dramaturg”, adică de membru în comisie pentru examinarea dramelor pentru teatrul din Budapesta.

Viscontai Soma face apoi trei interpelări, dintre cari amintim una: Întreabă pe ministrul-președinte, pentru-ce n'a invitat la conventiculul său, în care s'a tractat asupra chestiunilor bisericii greco-orientale sârbești și pe reprezentanții partidului radical sârbesc.

Interpelațiunea se extradă ministrului-președinte.

Cronică politică.

(Nedumeriri și dumeriri). Demisionatul ministrul de externe francez, dl Berthelot n'a fost nici-odată și nu este om politic adevărat, cu atât mai puțin diplomat și încă și mai puțin apt pentru delicata sarcină a fi ministrul de externe al Franței. Berthelot este într'adevăr o celibritate europenească, ba și mai mult, o celibritate a lumii, dar' — în ale științei exacte: în chimie. Cum a ajuns el la formarea actualului cabinet, acum cinci luni, a fi numit tocmai el, chimistul, ministrul de externe, a rămas până acum neexplicat, poate nu știe nici el, nici nime pentru ce. Poate într'adevăr numai „în prișă”, „de nevoie”, cum se întâmplă adese-ori în strîmtoare-cu gândul chiar de a fi tot așa de lesne concediat, fără rost.

Egirea lui trebuia să se facă cât de curând, căci făcea mari kă-uri la externe. Ultimul a fost în afacerea „fondurilor de rezervă” pentru „apărarea intereselor civilizației europene”, întreprinsă cum știm de Englezi în Sudan. Berthelot îndată la prima știre despre expediție s'a folosit de cuvinte energice față cu Englitera și peste câteva zile a dat cu sfială îndrêt. Ei, destul, Francezii se bucură că e redat studiilor științei sale.

Liniste și rezerva relativă cu care guvernul francez a primit și privit știrea despre votul comisiei de priveghere a datoriei publice europene privitor la banii ceruți de Englitera, era băteitoare la ochi, chiar suspectă. Se putea presupune, că liniște și rezerva aceasta nu însemnează băteia în retragerea dinaintea Engliterii. Depeșă publicată în numărul de ieri despre planul Franței și Rusiei ne dădurește deja într'atâta în această privință. Chestiunea egipteană ajunge în sfârșit a fi pusă pe tapet, la ordinea zilei; se pare, că ea va sta acum în primul rînd ca obiect al tratărilor, deocamdată diplomatice. Ea, chestiunea egipteană, mai bine zis: a evacuării Egiptului prin Englezi, va forma punctul de mănecare al dumeririlor și nedumeririlor între puteri. Spre a ne da seamă cam în ce sens, vom reproduce unele voci semnificative ale opiniei publice; și dacă va fi de lipsă vom face apoi și comentarii.

Foaiei eminent oficiale a guvernului german, „Hamburgischer Correspondent” dela 28 Martie 'i-se scrie din Berlin:

Prin atitudine prevenitoare a guvernului german, luată în interesul Italiei, privitor la chestiunea folosirii fondului de rezervă a datoriei publice egiptene pentru expediția sudaneză, poziția politică generală față cu Englitera din principiu chiar n'a încercat nici o schimbare. Aserțiunile contrazicătoare acestei priceperi a lucrurilor nu sînt a se lua în serios; mai în special însă însușirea ziarului „Manchester Guardian”, că Germania earăși ar fi luat asuprași niște îndatoriri privitor la politica sa sudfricană, nu este altceva decât o piesă de fantasmă.

„N. Fr. Presse” dela 26 Martie, publică din Berlin următoarea depeșă, cu dată de 25 Martie, (adece trei zile după aducerea, prin generalul Werder, a scrisorii dela Țar împăratului Wilhelm și două zile după plecarea acestuia în Italia):

„În mai multe foi de aici ese la iveală tendența, de a domoli așteptările, cărora s'a dat expresie în foile viueze privitor la cea mai nouă mergere la olaltă a politicii germane și austriace. Astfel azi „National Zeitung” luând ca punct de mănecare declarațiunea făcută în Viena, că în cercurile poli-

tice și diplomatice trebuie să se atribue o eminență însemnată politică visei împăratului Wilhelm la Viena, scrie, după aparențe, inspirată: că raporturile sincere între cele două imperii vor căpăta o nouă confirmare prin întăirea (celor doi monarhi) ce se va întâmpla în curând, despre aceasta nu încape nici o îndoială, având în vedere alianța între Germania și Austro-Ungaria. Pentru niște noie învoeli însă există cu atât mai puțin vre-un motiv, cu cît între cele două state aliate toate sînt în regulă, ear' situația triplei alianțe față cu puterile nealiate încă este cu totul limpede.”

Organul oficial al lui Bismarck, „Hamburger Nachrichten” combate explicaerea dată de zărele austro ungare faptului, că Germania 'și-a dat învoirea cererii Engliterii privitor la cei 500.000 din fondul de rezervă egiptean pentru expediția sudaneză; explicarea și priceperea lucrurilor în sensul, că Germania prin pășirea ei „a luat asuprași în mod leal îndatorirea spre a se întrepune și pentru Austro-Ungaria, în cazul, când ar fi în joc interesele acesteia, care stau afară din cadrul triplei-alianțe.”

Zărele austriace înțelegeau aici Bosnia și Ertegovina.

Ba nu, zice foaia bismarckiană, de loc nu trebuie interpretat astfel serviciul adus Italiei, ear' nu Engliterii, și spune textual:

„Pe baza scopurilor politice ale alianței triple am combătut totdeauna părerea, că Germania, în înțelesul contractului de alianță ar fi datore să sprijinească politica balcanică a Austro-Ungariei. Cu cît mai mult ar fi avut Austro-Ungaria dreptul de a se sprijini în Balcan față de Rusia pe baionetele Germaniei, cu atât mai verosimil ar fi fost ciocnirea ei cu Rusia. Corăspunzător acestei vederi, tocmai casus belli al tractatului de alianță a fost mărginit, de drept numai la eventualitatea unui războiu atăcător din partea Rusiei pe teritoriul austriac.”

— Interesele ce cad afară de „casus foederis”, Austro-Ungaria are să 'și-le apere singură.”

Noi aici, în colțșorul nostru din Ardeal, fiind simpli muritori, observând întemplările numai după cele-ce găsim în zăre, cetite în redacție și casine, nu ne închipuim de loc a pătrunde secretele diplomației, dar' nu este poate nici nemodest de a pricepe lucrurile, când în aceste anunțări ale foilor germane nu vedem de loc ceva îmbucurător pentru monarhia noastră, că puțin pentru aspirațiunile noastre, mai mult sau mai puțin legitime, pe Peninsula-Balcanică.

Tare ne este teamă, că ne vom pomeni cu socoteli greșite.

REVISTA PRESEI.

„Dreptatea” în articolul său „Săptemăna patimilor” scrie despre patimile ce le îndură poporul românesc dela guvernății țerii, cari începînd cu Tisza Kálmán, toți au fost conduși de șovinism, care a dat apoi naștere criselor, calamităților și pericolelor, cari la rîndul lor au adus elementul întreg la dogă. „Causa tuturor relelor din această țeară a fost și este reînța șovinismului predominant în stat; reînța ce s'a făcut pe sine stavilă în contra curentului adevăratei libertăți politice și a dezvoltării firești și sănătoase a naționalismului ca product al spiritului gonuial al timpului, al secolului prezent, denegându-ne nouă, acea reînță, drepturile și îndreptățirile cele mai firești, mai juste și neevitabile.”

„Gazeta Transilvaniei” în nr. 63 scrie sub titlul: „Amici în toate părțile” arătînd pe amicii cu cari Ungurii se laudă atât de mult și pe cari ministrul de externe austro-ungar, pentru a face hațrul Ungurilor, 'i-a invitat pe toți la milleniu. Aceasta fi îmbucură, numai că bucuria lor nu va dura mult, căci „când din această lume ideală se vor pomeni deodată deșteptați în trista realitate, la cel mai mic incident, ce ar pute să turbure pacea de astăzi, atunci vor vedea toți cei îngâmfați și răsfățați, cum au lucrat ei de treizeci de ani încoace, pentru-ca să-și asigure și în timp de pericol amicitia, ce cred că le suride din toate părțile în vremurile acestea de pace și de liniște internațională.”

CRONICĂ

Sibiu, 31 Martie n. 1896.

Unde-i steagul? Steagul Transilvaniei, purtat de către baronul Albert Bánffy la încoronarea Maieștii Sale, era să fie transportat din Cluj la Pesta pentru milleniu și nu se găsea nicăiri. După o căutare îndelungată s'a găsit aruncat în un pod prăfuit de troi. De zeci de ani nu 'i-a mai purtat nime grăi!

Denumire. Cetim în „Gazeta”: Dl Dr. Sever Murășanu, a fost numit profesor definitiv de istoria artelor și estetică la școala de belearte din Iași.

Dl I. M. Moldovan, membru al Academiei române, s'a reîntors Sămbătă seara la Blaj. Discursul de recepțiune și-l va ține numai în anul viitor.

Nouă pedeapsă. Dl Petru Călcianariu, avocat în Orșova, a fost condamnat de către comisiunea disciplinară a camerei advocatiale din Timișoara la 100 fl. pentru cunoscuta afacere a pasportului, cu care voia să treacă d-soarele Rațiu la Turnu-Severin.

Gimnasia millenare. Din incidentul milleniului se vor edifica și deschide gimnasia în Lugoj, Gherla, Ungvar, Sibiu și altele. La toate va asista sau ministrul Wlasics în persoană, sau comisarii ministeriali. Din Sibiu a fost în zilele acestea o deputațiune de 5 inși în frunte cu directorul Veres la ministrul, rugându-l a veni în persoană la Sibiu, pentru a asista la sărbătura ce se va ține din incidentul punerii petrii fundamentale pentru noua zidire millenară. Wlasics le-a promis. Astfel vom asista și noi la un tîmbălău în mic!

Adunările socialiştilor din Budapesta. Duminică s'au ținut earăși mai multe adunări din partea socialiştilor din Budapesta, cari acum desvolută o activitate febrilă în fața milleniului și a alegerilor electorale. Adunarea zidarilor a fost disolvată din cauza ordinii de zi, ear' un vorbitor demonstrant a fost deținut. Din cauza disolvării s'a înscenat o demonstrație înaintea teatrului orășenesc, în urma căreia au fost deținuți alți 4 indivizi. O altă fracțiune 'și-a ținut adunarea și a luat o rezoluțiune unanimă, de a se constitui în partid politic, conștînd pe președintele a lua dispozițiile de lipsă pentru a obține cât mai urgent concesionile necesare.

„Amicul progresului român” a apărut nr. 7 și 8 din al III-lea an, cu următorul sumar: „Cronică”. — „Agricultura”. — „Economia vitelor”. — „Agricultura”. — „Horticultura”. — „Apicultura”. — „Avicultura”. — „Viticultura”. — „Industria națională”. — „Chimia industrială”. — „Medicina populară”. — „Ethologie”. — „Morile române”. — „Diverse”. — La finea fiecărui fascicul este adăugat un „Suplement literar” de 8 pagini în plus, ca parte recreativă, începînd cu o novelă și urmînd interesantul roman „Copilul lăpădat”. După-cum vedem „Amicul progresului român” este jurnalul cel mai complet și îndemnat cu insistență pe onor. cetitori să ceară numeri de probă, ce se trimit contra unui timbru de 10 bani, pentru a se încredința de valoarea acestei publicațiuni, ce n'ar trebui să lipsească din casa ori-cărui gospodăr, care locuiește în orașe sau la țeară. Abonamentul anual simplu 15 lei. — Administrația: Strada Țeraniilor nr. 140 la București.

Salarii ministeriale. Ministrul-președinte al Austriei are un salariu de 26.000 fl., ear' Bánffy al nostru 32.000 fl.; e fără îndoială, ca un om ca Bánffy nu e prea bine plătit astfel! — zice o foaie ungurească. Ceia-lți miniștri austriaci au 22.000 fl. salariu, ear' cei ungari numai 12.000 fl. Aci e o proporție mai bună! Premierul Prusiei are 30.000 mărci, al Franței 70.000 franci, ear' lord-majorul Angliei n'are mai puțin decât 10.000 funți sterling, adică o sumă de 120.000 fl. în banii noștri. — Rentabilă carieră!

Sinucidere. Afăm din foile maghiare, că Gödri Armin, elev de cl. VI gimn. în Sepsi-St.-György, fiul judeului instructor Gödri din Sibiu, s'a împușcat. Motivele nu sînt cunoscute încă.

Avis. Ministerul de agricultură aduce la cunoștință, că economilor a conces pe căile ferate o reducere a taxelor de transport pentru cureuzul destinat nutririi porcilor, dacă cantitatea cureuzului transportat e de cel puțin 10.000 chg. Această concesione se începe dela 20 Martie a. c. și rămîne în vigoare până la abrogare, dar' cel mult până la 20 Maiu a. c.

L'homme masqué. Excelentul artist mascat a debutat în două seri, Sămbătă și Duminică seara cu producțiuni uimitoare de frumoase. Mai ales Duminică teatrul a fost plin de public, care a aplaudat foarte mult pe elegantul om mascat. Ar fi prea lung să spunem, câte lucruri frapante și originale știe arăta acest om plin de poezie și misterii. Dar' observăm, că mâine seară, la 1 Aprilie, va mai da o reprezentațiune de adio. Cei-ce nu 'l-au văzut încă, pot să-l vadă și să se convingă, că e într'u edevăr artist născutecut.

Cronica d-lui Pécuarariu.

Ni-sa întemplat un lucru, despre care rar vor fi mai auzit cetitorii „Tribunei”. Îl vom arăta pe scurt și obiectiv și vom lăsa cetitorilor noștri să-l aprețieze.

Antecedentele.

În anul 45 al ziarului nostru s'a publicat următoarea notiță, ce ni-s'a fost trimis din afări:

Prigoniire. În prăvălia industriașilor români din Sibiu, s'a înfăptuit un polișt, care fără a prezenta ordinatiune în scris, provoacă pe conducătorul prăvăliei, ca câteva butoaie de petrol și cele cu oleiuri să fie imediat depărtate din locul unde sînt așezate. Conducătorul ceru: „Antaiu, ca

Având de cuget a furnisa toate mărfurile mele pentru bani gata în mod ieftin, îmi iau voe încă de azi a oferi spre vânzare

Pentru ori-care preț mai ieftin ca la vânzare totală (Ausverkauf)

toți articlii din marele și variatul meu deposit de vestimente pentru domni și băieți, fabricat propriu; ghețe de dame și domni; palării, cravate, ploiere și umbrele, asigurând pe mușteriii mei de o mulțumire în toată privința.

Totodată atrag atențiunea, că cu același principiu mă îngrijesc de

marele meu atelier de croitorie

condus de un croitor cât se poate de bun și provăzută cu toate speciile cele mai alese de materii indigene și străine veritabile de lână, în care

de azi începând

se efectuează cu prețuri teribil de ieftine tot felul

de comande de măsură

în restimp de 24 ore.

Zace deci foarte potrivit în interesul p. t. publicului a se convinge de fapt despre toate aceste asigurări cât se poate de iute.

Toți articlii pot fi cumpărați și pe lângă plățirea în rate între împregiurările cele mai favorabile.

[1066] 13—22

Cu deosebită stimă

ISAK ASCHER,

atelier de croit și mare deposit de vestimente pentru bărbați și băieți,
Sibiu, str. Cîlnădiei nr. 4—6, edificiul comandai de corp.

Se caută Un scriitor notarial

pentru cancelaria notarului comunal din Mohu. Se cere, ca reflectantul se poseadă pe lângă limba română, pe cea maghiară și germană. [1157] 2—2

Informațiuni mai deaproape la domnul

Simeon Iancu,

notar în Mohu. — p. u. Vestény.

A apărut și se află de vânzare la „Institutul Tipografic” din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de

Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincea

revidată și completată

de

Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus porto.

La „Institutul Tipografic” în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE
EMIL BOUGAND.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihail de Apșa printr-un circular special.

Teatrul orașenesc

în Sibiu.

Mercuri, în 1 Aprilie n.

Mercuri, în 1 Aprilie n.

1896.

1896.

Efectul mare artistic, avut la amândouă reprezentațiunile în măsură mare, ear' considerând dorințele multor stimați

[1178] 1—1

L'homme masqué va arangia o reprezentațiune de adio cu senzațiuni nouă!

Surprinderi de rangul I.

Prețurile obișnuite la teatru.

Bilete de intrare se pot primi deja de astăzi, Marți seara, în cancelaria teatrală dela 10—12 ore a. m. și dela 2—5 ore d. a.

Seara deschiderea cassei la 7 ore. — Începutul la 7¹/₂ ore.

Slivoviță de Bănat

premiată cu diploma de onoare, medailă de aur și hors concurs, din căzănăriile lui

Câmpianu și Smeu,
Prigor (Bănat).

[8590] 24—25

Deposite: Viena IV., Wiedner Gürtel nr. 20.
București, Calea-Griviței nr. 117.

Se caută reprezentanți români în orașe mari pentru Austro-Ungaria.

LA ȚINTA

MEDITAȚIUNE POLITICĂ

DE

N. CRISTEA,

ASES. CONSISTOR.

se află de vânzare la Institutul Tipografic în Sibiu.

Prețul 40 cr. plus 5 cr. porto postal.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Diplomă de onoare.

Institut Tipografic în Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ și DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit

de cuverte, cerneală, recușite de scris, ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuează repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Mare deposit
de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină de epistole cu picuri în casete.

Biblioteca populară a „Tribunei”

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Dicționar

român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.